

Napred za prava naroda!

(Nacrt za sadašnji rad.)

Nije tomu davno, što se u Ljubljani izvršio osnutak „Narodnog Veća za Sloveniju i Istru“, u koje su stupili današnji vodje istarskih Jugoslavena. Povodom osnutka sakupili su se iz slavenskog sveta zastupnici naroda, te je bio ustanovljen nov slavenski trosavez.

Država Jugoslavena, Čeha i Poljaka u svakom će se pogledu u budućnosti podupirati, te će od Balta do Jadrana stojati čvrst zid dobrom voljom vezane slavenske braće, koji će ujedno služiti kao most za saobraćaj triju slavenskih plemena. Iz tog novog saveza, koji je stvoren radi zajedničkih nevolja i za postizanje zajedničkih ciljeva, niče svakom od sudelujućih naroda nov, bogat izvor sile, blagostanja i bogatstva.

A da nas vreme, koje sada ubrzanim tempom leti, ne bi prestiglo, treba da se odmah dademo, ovo što nas ima, na posao, da se bratski zbližimo te da poradimo, da iz istarskog neukog još, no duševno i telesno zdravog seljaka učinimo svesnog i valjanog državljanina.

Razgovori i odluke stvorene u Ljubljani daju nam temelj za naš sadašnji rad. Te su odluke sadržane u pravilniku Narodnog Veća.

Prema tom pravilniku glavna je svrha Narodnog Veća rad za ujedinjenje Jugoslavenskoga naroda.

Osim toga svrha je njegova:

- obrana i pospešivanje zajedničkih kulturnih pitanja;
- obrana i rad oko zajedničkih gospodarskih interesa te nastojanje za gospodarskim osamosvojenjem;
- zastupanje naroda i pospešivanje narodnih koristi prema vani, dogovorno s parlamentarnim zastupstvom.

Narodno Veće imaće takodjer zadaću, odlučivati o svim pitanjima, koja u Narodnom Veću zastupnici činitelji priznaju za zajednička.

Da uzmogne Narodno Veće izvršiti sve to izabrani su sledeći odelci:

- Organizacioni odelak** pomagat će predsedništvu u organizaciji te će izradivati nacrt za preobrazbu zajedničke narodne organizacije u sporazumu sa strankama. Taj će odelak organizovati rad, koji će vršiti pojedina okružja i općine.
- Ustavno-pravni odelak** baviti će se temeljima budućeg ustava i uprave.
- Odelak za propagandu** raditi će oko razjašnjenja naših ciljeva užoj i široj javnosti.
- Odelak za obrambu naših interesa** naprama postojećoj upravi. Taj će se odelak baviti borbom za jednakopravnost našeg jezika u školama, uređima i svom javnom životu.
- Odelak za gospodaraku koncentraciju** sabirati će naše gospodarske sile i vodit će ih smotreno. Za sada posebnu će pažnju posvećivati prehrani onih krajeva naše domovine, koji u tom pogledu trebaju nužne pomoći, obnovi naših, posle rata opustošenih zemalja te svim pitanjima prelaznog gospodarstva.
- Odelak za ovedšnji promet**, takozvani „Jugopromet“, brinut će se oko organizacije i uprave ovedšnjeg prometa, železničkih, automobilih i parobrodarskih veza, oko propagande lepote naših krajeva i oko pospešivanja trgovačkih i prometnih veza.
- Pokrajinski odelci** za Trst, Istru, Goričku, Korušku i za Maribor, eventualno s pododsekom za Prekomurce. Svi ti odelci pripravljat će gradivo da se ustanove narodne granice. Ti će odelci nastojati pripomoći pučanstvu takodjer u gospodarskim potrebama.
- Financijski odelak** brinut će se oko pokrivanja izdataka Narodnog Veća.

Narodno Veće sa središtem u Ljubljani za sve slovenske zemlje i za Istru smatra se samo za deo sveopćeg Jugoslavenskog narodnog odbora, koji će se doskora sastati u Zagrebu.

Time je određeno što treba raditi. Treba samo još odlučiti, kako, gde, i ko će raditi i onda odmah s radom i započeti.

RATNI IZVEŠTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 25. (D. u.) Službeno se javlja: Talijansko bojište: Ništa nova. — Albanija: Naša navala povoljno napreduje. Posle ljuhtih bojeva padoše jučer severno od Fierija talijanski mostobranski položaji. Proganajući predjoše naše čete Semeni. I kod Beratata i u gorju Siloves postigosmo daljnjih uspeha.

Navale bombama naših letaća na Valonu bile su nastavljene. — Poglavlica generalnog stožera.

Nemački.

Berlin, 25. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Vojna skupina naslednika prestolja Rupprechta i pl. Böhna: Uspešni pretpoljski bojevi jugozapadno od Yperna. S obiju strana Bailleula i na obim stranama kanala La Bassee suzbismo pred našim linijama neprijateljske delomične navale. Među Arrasom i Sommenom nastaviše Englezi svoje navale. Jaka, od oklopljenih vozova vodjena pešadija, udarila je rano u jutro među Neuville i Saint Legerom. Skršena je uz teške gubitke pred našim linijama. U Saint Legeru stojeće straže pomaknuše se prema zapovedi na bojni liniju istočno od istoga mesta. I pred Meryjem izjaloviše se neprijateljeve navale. Jaka su neprijateljske sile jurile više puta proti našoj fronti, koja je posle bojeva od 23. t. m. tekla zapadno od Behagnies—Bapaume—Warlencourta. Težište navala, kod kojih su upotrebljeni mnogobrojni oklopljeni vozovi, bijaše napereno prema samom Bapaume. Navale se izjaloviše. Poručnik Eberhard je poslednih dana rastrela ovdje 8 oklopljenih vozova. Proti našoj od Ancre odstranjenju liniji je neprijatelj oštro navalio te je popodne provalio iz Croiselles i Pozleresa, da navali proti Martinpuch-Bacentinu. Pruske čete sunuše u protunavali u neprijateljev bok te ga bacilo natrag preko Pozleresa. Od istočno od Alberta do Somme kušao je neprijatelj, da sa više jakih navala probre naše linije; u šest puta poduzetom jurišu proti sredini fronte dopremio je neprijatelj opeta mnogo oklopljenih vozova. Prusi, Hesenci i Würtemberžani su neprijatelja suzbiili. Tisuće za njim do Laboisellea i preko ceste Albert—Braye te mu zadaše teških gubitaka. Linije, koje su se tu nakon svršetka bojeva pružale daleko u neprijatelja, bile su noću pomaknute natrag. Od Somme do Oise ostala je bojna delatnost ograničena na topovsku vatru i manje pešadijske bojeve severno od Roye i zapadno od Oise. Na Aillettel je bojna delatnost popustila. Među Ailletteom i Aisneom slediše proti Crecy au Mont i na obim stranama Chavignija u gustim talasima poduzete navale. Suzbite su uz teške gubitke po Francuze. Kod toga su se osobito odlikovale pukovnije konjaničkih strelaca. — Naša jata letala za bacanje bomba izbacile su noći na 25. t. m. 75.000 kg bomba na neprijateljske lučke naprave, kolodvore, vojničke naprave i vojničke šatore. — Ludendorf.

Rat.

Francuski izveštaj od 23. kolovoza u večer. Između Matza i Oise jaka delatnost artiljerije. Kroz dan prekoračile su naše čete Diwette u predelu Avricourta. Između Ailette i Aisne traje naše napredovanje na istočnom delu fronte.

Francuski izveštaj od 24. kolovoza posle podne. U predelu Lassigny, između Oise i Aisne bila je noć označena prilično živahnim artiljerijskom delatnošću. Francuski odeli prodrili su u Lorein na raznim mestima u jarke neprijateljeve i priveli zarobljenika. Na ostaloj fronti bila je noć mirna.

Engleski izveštaj od 24. kolovoza posle podne. Noću napredovasmo u odelku Albero i privedosmo zarobljenika. Ranim jutrom započela je navala na novo. Od 21. kolovoza učinili smo 14.000 zarobljenika i zaplenili znatan broj topova. Severozapadno od New—Berguin izveli smo uspešno mesno poduzeće i bacili smo natrag neprijatelja iza žestokog boja. Mesne navale severno od Bailleula i južno od Lacre te severno od Kemmela. Ujutro bio se severno od kanala La Bassee u odelku Givenchy boj, koji se svršio u našu korist.

* **Mogućnost mira.** Sve novinstvo sveta raspravlja već danas o miru. „Slovenec“ piše tom prigodom: „Švicarsko novinstvo raspravlja u savetzu s dogodajima na francuskom bojištu o pitanju mira; silno se bavi osobito poslednjim izjavama nemačkog državnog tajnika dr. Solfa. U svom prenesivanju vele, da je usled razvoja bitke u Francuskoj pala velika zapreka miru. Foch i Haig stupaju na čelu pobedonosnih armija. Ma da još nije pala faktična odluka mogu već danas odustati saveznici, a da ne bi trpela njihova nadvlada. Središnje vlasti mogu takodjer bez sramote sestiti k zelenom stolu, jer su četiri godine prkosile svetu neprijatelja. Došao je psihološki trenutak sporazuma naroda, mira čovečanstva, možda dapače i saveza naroda, u koliko zavisi to od vojničkog položaja. Nadati se je, da će u obim ratnim tabo-

rima sudelovanjem neutralaca dovesti ta spoznaja k velikom delu za mir. Ne svrši li se sada rat, ne može se znati, kad će se svršiti to ludo klanje. — Spomenuti valja, da misao bezodvlačnog mira strastveno zagovaraju danas u švicarskom novinstvu ljudi iz nemačkog tabora, koji tek danas dolaze do uverenja, da se krvožednim klanjem ne postizava ništa.

* **Trumbić o Husarekovoju ustavnoj reformi.** „Az Est“ javlja iz Ženeve: „Dr. Trumbić odgovorio je na pitanje talijanskih novinara, što misli o Husarekovim nacrtima, da se monarhija preobrazi u federalističku državu. Ne verujem, da bi Madžari i Nemci ikada pristali na federaciju države. Madžari će se pre okrenuti oružjem u ruci proti Austriji, nego li dozvoliti jednakopravnost svojih narodnosti.“ — Mi pak imamo jedan delatan ak protiv Trumbićevim zlobnim tvrdnjama: Husarek mora dokazati, kako se Trumbić vara, i samo kleveče, te bezobzirno i odlučno provesti ustavnu reformu, stvoriti jugoslavensku i češku državu, a onda će sva agitacijska sretstva Trumbićeva ostati smešna, kad ga Husarek preteče.

* **Dar Amerike Francuskoj.** „W. Allg. Ztg.“ javlja iz Curliha: „Z. Anzeiger“ saopćuje, da razni znakovi svedoče o tome, da se započimlje velika ofenziva sporazuma takodjer na vogeškoj fronti. U Parizu se pripoveda, da će Amerikanci povesti navalu proti Alzaciji-Loreni, da je osvoje i dadu Francuzima kao dar Amerike. Francuska štampa donela je nekoliko puta prikaz, kako se vogeška i lorenska fronta napadno zaposednute od američke vojske.

* **Napeto stanje između Španjolske i Nemačke.** Španjolska je vlada saopćila nemačkoj vladi, da će svaku torpedovanu španjolsku ladju nadomestiti nemačkom ladjom, od onih, što su usidrene u španjolskim lukama. Nemačka je vlada proti takvom postupanju oštro i odlučno posredovala. — Španjolski je kralj doduše silno zauzet za mir, sadašnja je španjolska vlada takodjer više puta dosad najodlučnije naglašivala svoje neutralno stanovište u svetskom požaru, no veoma uplivni krugovi u Španjolskoj zauzimaju se za to, da se neutralna Španjolska prikloni sporazumu, te da se bori na njegovoj strani. — S druge se strane opet javlja da se Clemenceau nada, da će pripremiti Španjolsku da prekrši odnošaje s Nemačkom. U nekom pogovoru sa španjolskim novinarima, opisivao je pobedu antante kao gotovu stvar.

* **Mir nije više daleko.** „Slovenski Narod“ donosi: „Temps“ pripoćuje izjavu Clemenceauovog govora zastupnicima pariških zidarskih društava, kojim je izjavio: Treba još zadnjeg napora i po njegovom tvrdom uverenju svršetak vojske obzirom na veliku američku pomoć nije više daleko.

* **Hoće li se rata proti Nemačkoj.** Reuterov ured javlja: Peruanska se garnizija u Aneonu uzburkala. Zahteva bezodvlačno naveštanje rata Nemačkoj i prevoz internovanih nemačkih brodova u Sedinjene države; te odaslanje peruanskih četa u Francusku.

* **Iz blivšeg rusog carstva.** Službeni brzozavi javljaju o novim smaknućima u Moskvi. Organizovao se tamo ustanak, da zapreči odašiljanje vojske proti Čehoslovacima. Organizacija, koja je bila u savezu s Aleksejevom, jeste otkrivena i 8 je vojda ustreljeno. — Boljševici javljaju o svom uzmaku na kavkaskoj fronti.

Domaće vesti.

Metimo pre svega pred svojim pragom. Mnogo puta se sa strane naše današnje osobito istarske većim delom poluizobražene inteligencije zahteva, da je narod odmah razume, da skače na njen mig; da glasuje, kad treba i mnogo sličnih stvari. Zahteva se od seljaka, koji je još nepismen, da bude veliki rodoljub, da ljubi svoj jezik nada sve i da uvek njima i govori. Ali pre svega, moraju oni, koji to reče, pogledati dobro, je li, nije li sve pred njihovim pragom čisto, da ne bi oni, ućeci narod drugima, u stanovitim momentima, viču. Prijatelj nam pripovedao prošlih dana ovo: Došao sam nečavno u društvo dvaju mladih akademski naobraženih Slovenaca, koji su bili u živom razgovoru i zabavi s gospodjicom Hrvaticom. Na onome mestu, gde se to troje Jugoslavena zabavljalo, mnogo se i dnevno govori o budućnosti Jugoslavije, o preporodu naroda itd. Dva akademski naobražena Slovenaca i jedna Hrvatica iz boljih krugova razgovarali su, valjda da im to bolje i sladje teče, međusobno talijanski. Prijatelj nam je s mnogo ogorčenja pripovedao, kako se u razgovor umešao, i upitao

šaljivo: misle li gospoda u buduću Jugoslaviju uvesti talijanski jezik, kao jezik za posredovanje između Slovenaca, Hrvata i Srba. Mladi su se ljudi slatko nasmijali, dali su našem prijatelju za pravo, no kad je on odlazio, čuo je opet iza sebe, kako su Jugoslaveni živo zabavljeni u talijanskom razgovoru. Slučaj skoro neverojatan, no kako naš prijatelj uveravao, odgovara sve do reči istini; on je sam sve to na svoje uši čuo i na svoje oči video. Rekao je, da je to sve samo posledica tudjinskog odgoja tudjih škola i tudjih sveučilišta, odakle izlaze ljudi, koji možda imaju i dobre volje, ali sav nacionalan rad izgleda u njihovim očima malenim i neprirodnim, te ne znadu, nikako nigde bi se ga latiti. Život im ima u toliko smisla, što se u životu popije nekoliko čaša vina, popuši nekoliko stotina cigareta i potraži to naše toli dragoceno vreme u šupljem ispraznom razgovoru. Ne to ne sme biti! Svaka slaboća, svako komodno popuštanje za nas je sudbonosno. Nismo narod od stotine milijuna da bismo se mogli dilemantski odnarođivati, pa zato svakog slabica u narodnoj stvari smatramo grešnikom. A ako je uz to taj grešnik akademski naobražen, stoput je to žalostnije. Svakako je važno, da svaki naš inteligenat, bio on odvjetnik, sudac, sveštenik ili kojeg mu drago zvanja, koji hoće da nešto za narod i njegovu bolju budućnost učini, bude najpre sam probudjen, svestan i dosiedan muž, da najpre očisti smeće ispred svojih vratiju, i izore svoje njlve, a onda tek da zabrazdi u njivu narodnu.

Nestašica vode i oblaene protumera. Službeno se saopćuje: „Usprkos ponovljenih opomena nije umanjen abnormalni potrošak vode u gradu i okolici. Voda biva još uvek trošena u velikim količinama za zalevanje vrtova i još uvek se je upotrebljava iz hidranta. Ova zloporaba je dovela do toga, da su zdenci bili skoro posve ispražnjeni i da izvor vodovoda u Tivoliju ne daje sada nego slanu vodu. Usled toga su općinski zavodi prisiljeni, da znatno ograniče izdavanje vode. Radi toga biva za sada određeno: 1. U svim vrtovima i baštama mora se odmah prestati zalevanjem vodom iz gradskog vodovoda. Dotične će se cevi zatvoriti po činovnicima općinskih zavoda. 2. Oduzimanje vode iz hidranta, što se nalaze vani, biva svakome strogo zabranjeno. 3. Nije dozvoljen nikakav potrošak vode, osim u svrhu kuhanja, pića i pranja u vlastitom kućanstvu. Prekršiteljima će se potpunoma obustaviti izdavanje vode, a osim toga bit će isti kažnjeni u smislu ministarske naredbe od dne 30. rujna 1857. L. D. Z. broj 19, globom od 2—200 kruna i zatvorom do 14 dana. — Pula, dne 23. augusta 1918. — C. kr. tvrdjavni poverenik“.

Razdoba duhana u Pull. Naredna rasprodaja duhana u Pull počima u sredu dne 28. t. m. u svim gradskim trafikama. Duhane će se prodavati samo onim osobama, koje su u posedu iskaznice za duhan. Količina duhana, koja otpada na svaku iskaznicu, odrezak broj 3 iznosi: 1. Za civilne osebe 70 cigara ili 200 cigareta ili 6 omota duhana. 2. Za radnike c. i kr. arsenala 20 cigara ili 60 cigareta ili 2 omota duhana. Rasprodaja svršava u nedelju 1. listopada u 12 sati popodne, tako da se posle ovog roka ne će više moći da kupi duhan na odrezak 3 duhanske iskaznice.

Za učitelje. U puljskom i porečkom kotaru ima praznih više učiteljskih mjesta. Učitelji ili učiteljice, koji žele biti namešteni, neka pošalju svoje molbe na „c. kr. kotarsko školsko veće u Pull“ priloživši molbama sledeće dokumente: 1. Svedodžbu zrelosti; 2. Krsni list; 3. Domovnicu; 4. Svedodžbu ponašanja i 5. Svedodžbu kotarskog lečnika.

Milodari za našu srednju školu u Pull. Preko uprave našeg lista, položeni su sledeći doprinosi: Gosp. Andre Uršić K 4.—. Sakupljeno na sabirnom arku po gosp. Grgi Basletiću u kavani „Narodni Dom“ K 224.—. Darovaše po K 50.—: Grga Basletić, „B. Društvo dobrog gulaša“ K 100.—, naime Basletić, B. Bekar, V. Bekar, Kavčić, Kovačić, dr. Zucco; po K 10.—: L. Križ, Karabaić, Samo Vrbar; po K 5.—: Brečević, Ivan Orlić, Zdravo; po K 4.—: Dr. Brajša; po K 3.—: Ante Iveša; po K 2.—: N. N., Krašević, Vadnal, Frane Žic, Legiša, Nikola Dresić, N. N., Grubešić, Osman Begović; po K 1.—: Radolović, Klement, N. N. (nečitljivo), N. N. (nečitljivo). Ukupno K 228.—; zadnji iskaz K 60.324.72; sveukupno K 60.552.72. Živeli darovatelji! Rodoljubi napred!

U Montiću su sakupili vredni omladinci K 30.— za naše škole u Puli, koje ubrajamo današnjoj ukupnoj svoti. Ukupno dakle K 60.582.72. Hvala vrednim omladinbima!

Dopisi iz Istre.

Sv. Katarina kod Pićna. Sada kad smo, Bogu hvala, poželi i nakupili nekoliko žita, često smo u neprilici radi brašna. Mlin u pićnanskom lugu ne radi već odavno, onaj u Gračišću katkada, kanfanarski i žminjski zapeo, tako da nam ostaje još jedino onaj kod Sv. Katarine, čiji je vlasnik nekakav izrod. Nanjušio je zgodno tlo, podigao

kućicu na raskršću nedaleko crkvice, otvorio krčmu, trafikku i napokon mlin. — U krčmi dobiješ svakakva samo ne naravna vina. U trafici ima duhana, ali ne za novce. Donesi nekoliko jaja pa ćeš sigurno i dobiti par cigareta, a ako želiš nešto više, n. pr. paket duhana, e, onda donesi kokoš ili barem pile. U trafikku dolazi duhan iz Pazina, i imao bi se rasprodati samo među narod iz okolnih sela Sv. Katarine, a kad tamo, izgori se ga veći deo u Pazinu, Pićnu, Žminju itd. Prošle zime nije bilo od nikuda petroleja, a narod je trebao svetla, u nekim slučajevima kao kruha. I tu nam je pomogao domišljati g. Chicovich. U naftu pomčšao nekoliko benzina i eva ti petroleja. Uz ponizno moljakanje mogao si dobiti za 6—10 jaja i litru tog nazovi petroleja. Pa to nije ni skupo, tumačio bi gavan, ta 10 jaja je jedanput koštalo 20 novčića, upravo kao i litra petroleja. Za čudo uvek bi zaboravio spomenuti da danas košta 10 jaja najmanje 10 K, a jedna litra petroleja iz njegove fabrike najviše 40—60 h. — A kako je sa mlinom? — Taj je uvek nun bedne čeljadi iz bliza i daleka. U zadnje vreme grne tamo svet iz cele Pićanštine, Žminjštine, Svetivanštine, Kanfanarštine, Brbanštine itd. No puno se toga sveta vraća kući sa zrnjem, kako i dolazi. Neće da gospodar prima u mlin, jer, veli, da mu je nemoguće zadovoljiti ljude, pošto ih previše dolazi. Ne pomaže ni moljakanje ni zaklinjanje, ni suze. Rekao bi, čovek je bez srca, kad neće da se smiluje na sve vruće molbe. No ipak linade sredstva, da se i to srce umekša. Možda svatko nezna za ta sredstva, pa ću mu ih ja prikazati. Pozovi gospodara na stranu, tobože imaš da mu rečeš „dve besede“, pa mu pokaži svoj duboki džep, u kome imaš nekoliko jaja, kakav sir ili sličnu meku. Videćeš, odmah će se njegovo držanje prema tebi promeniti, i ti ćeš moći za kratko vreme ostaviti mlin i krenuti sa brašnom kući. Ako pak ništa takova ne možeš nabaviti, čine bi omekšao to kameno srce, a ti kad dodješ k mlinu obavri se naokolo i vidiš li, da je tamo kakav zaostali posao, primi se njega kao što tu učiniš pred par dana vredne Brbanke, radeći mu cell dan, samo da mogu drugog dana odvesti kući brašno. No, čuvaj se napasti. Nemoj da bi se u toliko zaboravio, pa zahtevao, da se brašno meri; ali ako ti se to ipak dogodi, a ti onda pazi da ti gazdarica ne izvadi oči. Ne računaj više na milost, jer se u tom mlinu ne samelje nikada više ni zrna tvoga žita. Ta to su pošteni ljudi, pa je za njih najveća uvreda, ako zahtevaš nešto slična. Možda će kogod misliti, da bi gospoda u Pazinu mogla ipak nešto učiniti, da se stane na put svim tim nepodobnostima. Ja dvojim o tome. Sta ćemo, danas je ratno vreme, pa ljudi skrbe više za sebe nego za druge. A bogine, g. Chicovich ima dobre butiljke, a nije bez učinka ni sadržaj koševa, što ih češće nosi sobom u Pazin. — Radi toga savjetujem vama Svetivančani, Žminjci, Kanfanarci, Brbanci, Pićanci i ostali, da pre nego li idete u mlin Sv. Katarine dobro ispitajte savest, pa onda idite praznom novčarkom, (Chicovich izrazio se jednom prigodom, da mu novaca ne treba, jer ga ima kao blata) no zato punim koševima. Pićanac.

Iz Pazina. Gosp. nameštinstveni tajnik Franjo Luković bio je od Njeg. Veličanstva odlikovan zlatnim krstom za zasluge na vrpici kolajne za hrabrost. Zaslužio ga, pa ga i dobio. Mi mu Pazinci čestitamo.

Prosveta.

„Književni Jug“. Izšao je 16. broj „Književnog Juga“ sa siljedećim sadržajem: Vatroslav Jagić: Izmjena misli o našim narodnim stvarima prije trideset godina. Dragutin Domjanović: Vrt u cvijetu (pesma). Svetozar Corović: Na vežballštu (slika). Miroslav Krleža: Sodomski bakanal (epski fragment). Tone Kosem: Jošt škropi trte. Fadil Kurtagić: Na terasi. Kowewski: Ibsenov „Brand“ i treće carstvo. — Književni pregled. — Beleške. — „Književni Jug“ izlazi 1. i 16. svakog meseca i staje na tri meseca K 10, na pola godine K 20, na celu godinu K 40. Preplata se šalje unapred. Rukopisi, pisma i sve, što se uredništvu tiče valja slati na glavnog urednika Niku Bartulovića, Zagreb, Gundulićeva ulica 29. — Pretplata valja slati na Upravu lista: Zagreb, Gundulićeva ul. 29.

„Kurent“. Primili smo 1. broj „Kurenta“, slovenskog humorističkog lista, što će da izlazi svakog 1. i 16. u mesecu. List je dosta lepo uredjen i snabdeven, te zaslužuje preporuk. Prvi broj imade i tu prednost, da je jedna karikatura zaplenjena. Pretplatu se šalje na Upravu „Kurenta“, Stari trg, 19 u Ljubljani.

Dnevne vesti.

Venčanje. Kako javlja „Hrv. Država“ venčala su se dne 20. o. m. u župnoj crkvi sv. Blaža u Zagrebu, milovidna gospodjica Jelka, kćerka odličnoga hrvatskoga borca i podpredsednika Jugoslavenskoga kluba, dra. Matka Laginje, sa c. i. k. vojnim akcesistom g. Ivanom Raženom. Crkveni obred obavio je zastupnik Spinčić, dočim su kuovali nar. zastupnik Cezar Akačić i dr. Niko

Dešković. Sretnim mladencima i roditeljima naš srdačne čestitke, kojima se pridružuje i uredništvo „Hrvatskog Lista“.

Beč u strahu. Iz Beča javljaju 23. o. m. Prema vestima lista bio je danas u 8 sati 55 časa ujutro određena uzbuna radi zrakoplova. No izašlo je na videlo, da nije bilo povoda za to. Sve su oblastvene mere delovale u redu. Pučanstvo nije pokazivalo uzbudjenja, pekoralo se od redama, u nekih je prevladao osećaj znatiželja.

Brnski tvorničari plaćaju radnicima povišeni krušnih cena. Vlasnici su većine brnskih tvornica zaključili, da će iz svojega plaćati svojim radnicima povišicu cena kruha i brašna. Za prošlu sedmicu su radnicima dotične iznose već nadoknadili.

Žrtve zračne navale u Poreču. Tršćanski listovi javljaju, da su doveli 17. t. m., u bolnicu seljaka Stjepana Legovića iz porečke okoline Ivanu Flegu, koji su bili ranjeni povodom neprijateljske zračne navale na Poreč dne 16. o. m. On pripovedaju, da su pobegli pred navalom u neki dućan u ulici Zimerelli ujedno sa drugim ljudima. Bomba je pala blizu i ubila 8 osoba, a teško i lako ranjenih ima više osoba. Zegović i Flegova su teško ranjeni. Ostale bombe pale su na otvoreno polje. („Slovenski Narod“).

Slika iz Beča. Jadan Bošnjak, vojnik, sav zaprljan, zaprašen i istrošen, čeka na tramvaj, što će ga otpremiti na železničku stanicu. Boji se mujo, da bi zakašnjo na vlak. Bio je on na ruskoj, bio na talijanskoj fronti. Ne bi ti znao ni kazati, gde se sve borio za taj Beč i za te bečke interese. Seća se samo sukoba, u kojima je bio ranjen. Juritao je besno, gonio neprijatelja, drugovi su mu padali. Ali srećom njega tane samo malo podračka danas na ruci, sutra na nozi. Bio on po nekoliko dana u bolnici. Izlečen vraća se junak na frontu i bori se za Beč i njegove haazi. I sad se vraća, da se baci na dušmanina — a kako, to vam znade pričati svaki časnik s fronte: Die Bosniaken sind unsere besten Sturmtruppen. Ponižan i strašljiv stisnuo se u kut, samo da ne bude na smetnju. Stajaća mesta na stražnjaj platformi su puna i prepuna. Voz se već maknuo a na voz skoči elegantan gospodin, rumen i jak i ipak civilista, čemu se naš Bošnjak najviše čudi. Jer u Bosni je to drukčije... Stisnuo se on među ljude i dodirnuo se jednog Bošnjaka. Gospodinu se nešto zgadilo: So ein Smutzian! Ovakvim bi se ljudima moralo zabranjivati da se tramvajem voze! I ipak se je taj Bošnjak borio za njegove interese.

Mali oglasnik

Prvi posredovnik

ženitbeni ured
Zagreb, Ilica 7.

Imade na izbor iz vrlo otmenih i imućnih krugova boljih ženitbenih partija, obojeg spola. Informacije besplatne.

Konobarica ili naučnik

sa poznavanjem jednog od slavenskih jezika, može odmah nastupiti u Kavani „Narodni Dom“.

Kupio bih

glasovir

iz druge ruke, all dobro uzdržan. — Ponude sa opisom glasovira te oznakom cene pošladi do 10. rujna 1918. na adresu: Josip Brnobić, učitelj, Cepić, z. p. Kršan.

U trgovini pokušstva, M. Barbailića, u Sišanskoj ulici, prodaje se novo prispjelo pokušstvo.

Traži se

uz hranu, stan i platu
knjigovoditeljica

sa poznavanjem hrvatskog, talijanskog i njemačkog jezika, kao i po mogućnosti poznavanje stenografije i pisanje na stroju. Nastup službe odmah.

Dyckerhoff i Widmann
akciono društvo
Pula, Hotel „Zentral“.

Brodograditelj

Pomocni
Graditelji
Tesari
Bravari
Radnici u cementu
Kamenolomci

primaju se na radnju uz hranu, stan i platu
Dyckerhoff i Widmann
akciono društvo
Pula, Hotel „Zentral“

Knjige. Berta pl. Sittner: „Dolje s oružjem“. — „Pjesme Mihovila Danka“. — Križ Pan: „Pjesme“. — „Prvi Maj“, drama. — M. Vukojević: „Sabrane pripovijesti“. — Upton Sinclair: „Industrijski Velikan“. — L. Tolstoj: „Hadži Murat“. — Krapotkin: „Omladini“. — „Madžvara“, roman iz čikaških klaponica. — Otto Braner: „Skupoća“, mogu se dobiti u P o d r u ž n i c i Jos. Krapotić, Pula, ulica Franje Ferdinanda br. 3. — Naručbe se opremaju brzo i točno uz pouzecu.

„Kreditno i eskomptno društvo“

Pula trg Cestova 45

prima u pohranu novac uz najviši mogući kamatnjak, te isplaćuje uloške po dogovoru, bez obzira na ratno doba u svakoj visini. Uredovni satovi samo od 4 do 5 po podne.